

Uit de Staten-Generaal

DE RIJKSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1932 IN DE EERSTE KAMER.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Afdeeling II. BINNENLANDSCH BESTUUR.

Enkele leden klaagden over het uitblijven van een ontwerp van wet tot natuurbescherming. Deze leden vroegen, of de Regeering geen aanleiding vindt om aan de Nederlandsche Vereeniging tot behoud van Natuurmonumenten een subsidie toe te kennen, als blijk van waardeering voor en als steun bij het nuttige werk dezer vereeniging. En verder gaven zij in overweging de Boschwet eene zoodanige wijziging te doen ondergaan, dat aan gemeenten subsidies kunnen worden verleend voor aankoop en onderhoud ook van ander natuurschoon dan dat, hetwelk wordt gevormd door bosschen en andere houtopstanden. Tevens uitten zij den wensch, dat in die wet zal worden voorgeschreven, welk gedeelte van een bosch jaarlijks zal mogen worden gerooid, waarnevens dan de verplichting van aanplant van gelijken omvang moet worden gesteld.

Andere leden zouden veeleer wenschen de Natuurschoonwet 1928 uit te breiden tot ander natuurschoon dan bosschen en houtopstanden, en deze leden verwachtten, nu genoemde wet zoo veelvuldige toepassing heeft gevonden, van die uitbreiding zóóveel natuurbescherming met vrijwillige medewerking van den eigenaar, dat daardoor eene nieuwe wet, die natuurbescherming als dwang zoude opleggen, overbodig zoude worden.

Weder andere leden klaagden, dat bij het verlenen van subsidie krachtens de Boschwet te harde voorwaarden worden gesteld, zoo bij voorbeeld, dat van hetgeen den gesubsidieerde eventueel door meerwaarde in den schoot valt, ook een evenredig deel aan den Staat moet worden afgestaan.

Afdeeling IX. LANDBOUW. STAATSBOSCHBEHEER.

Verscheidene leden brachten hulde aan het Staatsboschbeheer. Zij wenschten de aandacht van den Minister er op te vestigen, dat onvruchtbare gronden dikwijls veel geschikter zijn voor boschbouw, dan om ontgonnen te worden tot mager wei- of bouwland.

Toegejuicht werd, dat in den laatsten tijd van Staatswege belangrijke terreinen in Drenthe onder Elp en Grollo, en in Noord-Brabant onder Valkenswaard en Leende zijn aangekocht, om met behulp van werkloozen voor bebossching in gereedheid te worden gebracht. Krachtige voortgang in deze richting werd aanbevolen.

Uit verschillende publicaties van deskundigen blijkt, naar werd opgemerkt, dat de wereldvoorraad aan hout vermindert. In dit verband werd het van te grooter belang geacht, dat ook in Nederland, dat jaarlijks voor vele millioenen aan hout invoert, de Overheid krachtig werkzaam zij ter vergrooting en verbetering van ons boschbezit.

Ook uit een oogpunt van werkverschaffing en werkverruiming werd de bevordering van boshcultuur met klem aanbevolen, omdat het bosch, vooral in den winter, veel werk geeft; in tijden dus, gedurende welke het boerenbedrijf weinig arbeidskrachten vraagt.

In verband hiermede werd het noodzakelijk geacht de arbeidsloonen in het Staatsboschbeheer te laten aansluiten bij den plaatselijken loonstandaard. Men zoude gaarne vernemen, of zulks inderdaad het geval is.

Ook werd er nog op gewezen, dat de boomplantdagen zoo nuttig werken

en dat bij het verleenen van subsidie voor bebössching de voorwaarde behoort te worden gesteld, dat invoering van boomplantdagen moet worden bevorderd.

BOSCHBOUWPROEFSTATION TE WAGENINGEN.

Sommige leden waren van meening, dat het boschbouwproefstation te Wageningen gevoeglijk zou kunnen worden opgeheven; zijne proefnemingen zouden kunnen worden verricht, voor zoover het wetenschappelijk werk betreft, door de Landbouwhoogeschool, welke zich daarmee toch reeds bezig houdt en, wat de practische proefnemingen aangaat, door het Staatsboschbeheer. De daardoor vrijkomende gelden zouden dan voor meer vitale landbouwbelangen beschikbaar komen. Te eerder zouden zij juist nu tot deze opheffing adviseeren, omdat, naar zij meenden te weten, de betrekking van directeur van dit station nog steeds vacant is.

Andere leden, die evenmin overtuigd waren van de noodzakelijkheid van dit proefstation, bepleitten de opheffing daarvan uit een oogpunt van bezuiniging. Zij waren van oordeel, dat vooral in tijden als de huidige alle onnoodige uitgaven moeten worden vermeden.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Afdeeling II. BINNENLANDSCH BESTUUR.

Wat het uitblijven van een ontwerp van wet tot regeling der natuurbescherming betreft, reeds heeft de ondergeteekende op blz. 13 der Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de afdeelingen der Tweede Kamer over het onderhavige wetsontwerp medegedeeld, dat omtrent een tweetal ontwerpen thans het gevoelen gevraagd wordt van verschillende lichamen, die zich meer speciaal met natuurbescherming en met het beheer van landelijke bezittingen bezig houden.

De vraag of aan de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten in Nederland, die reeds een algemeen subsidie ten laste van de begrooting van het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen geniet, nog eene algemeene bijdrage op grond van art. 12 der Boschwet 1922 kan worden verleend, is thans nog in onderzoek.

Of met het oog op eene meer algemeene natuurbescherming aan eene afzonderlijke wettelijke regeling, waarbij dwingend kan worden opgetreden, de voorkeur moet worden gegeven, dan wel of die bescherming moet worden gezocht in een uitbouw van de Boschwet 1922 en de Natuurschoonwet 1928, waarbij de vrijwillige overeenkomst op den voorgrond treedt, is eene vraag, die nader zal worden overwogen, zoodra de Regeering over de bovenbedoelde adviezen kan beschikken.

De algemeene voorwaarden, waaronder bijdragen ex art. 12 der Boschwet 1922 worden verleend, zijn opgenomen in het Koninklijk besluit van 20 Mei 1930 (*Staatsblad* no. 206). De ondergeteekende kan niet toegeven, dat die voorwaarden, die slechts in het belang van het blijvend behoud van natuurschoon worden gesteld, voor belanghebbenden te bezwarend zijn. Tegen die voorwaarden werden slechts in twee gevallen bezwaren aangevoerd.

Afdeeling IX. LANDBOUW. STAATSBOSCHBEHEER.

Met de hulde door verscheidene leden aan het Staatsboschbeheer gebracht, stemt de ondergeteekende gaarne in. Hij deelt de meening dezer leden ten aanzien van de ontginning van onvruchtbare gronden tot bosch.

Geeft reeds in normale omstandigheden de bebössching van woeste gronden eene zeer wenschelijke werkverruiming ten plattelande, in ongunstige tijdsomstandigheden kan zij op groote schaal dienstbaar worden gemaakt aan de werkverschaffing door de grondbewerking door werkloozen te doen geschieden. De Regeering zal op den ingeslagen weg voortgaan, ten einde daardoor tevens te komen tot vermeerdering der houtproductie hier te lande.

De loonen der arbeiders bij het Staatsboschbeheer sluiten zich, wat de losse of seizoenarbeiders betreft, steeds zooveel mogelijk bij den plaatselijken loonstandaard aan; de loonen der vaste arbeiders zijn iets hooger.

De boomplantedagen hebben de bijzondere aandacht ook van het Staatsboschbeheer. Het wil den ondergeteekende echter voorkomen, dat zij door belanghebbenden geheel vrijwillig moeten worden gehouden, waarbij dan het Staatsboschbeheer, desgewenscht, zooveel mogelijk medewerking kan verleenen.

RIJKSBOSCHBOUWPROEFSTATION TE WAGENINGEN.

De ondergeteekende moge met betrekking tot de opmerking omtrent het Rijksboschbouwproefstation verwijzen naar de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waar op blz. 37 wordt medegedeeld, dat de plaats die genoemd station tegenover de Landbouw-Hoogeschool en den practischen boschbouw behoort in te nemen een punt van overleg tusschen de betrokken instellingen heeft gemaakt en dat, hoewel het overleg nog niet tot eene definitieve beslissing heeft kunnen leiden, uit de voorloopige besprekingen wel mag worden afgeleid, dat behoud van het station op prijs wordt gesteld. Hij meent daaraan te moeten toevoegen, dat het station op bescheiden schaal werkt en nuttigen en noodigen arbeid verricht. Verdeeling over de Landbouw-Hoogeschool en het Staatsboschbeheer zal vermoedelijk geen of anders slechts zeer geringe bezuiniging geven.

UIT DE HANDELINGEN.

De heer Westerdijk: Ten slotte enkele opmerkingen over het Rijksboschbouwproefstation te Wageningen en over de werkverschaffing.

Wat het eerste punt betreft, is het mij uit de Memorie van Antwoord allerminst duidelijk geworden, waarom het Rijksboschbouwproefstation zoude moeten worden behouden. Alle drie de centrale landbouworganisaties, die toch ook wel over het nut of onnut van dit station kunnen oordeelen, zijn van gevoelen, dat de daaraan bestede gelden heel wat nuttiger kunnen worden aangewend voor den landbouw. Daarom komt het mij voor, dat de Minister zich wel tweemaal mag bedenken, als hij besluit tot de wederaanstelling van een directeur voor dit overbodig geachte station, waaraan, het moge dan niet zoo heel omvangrijk zijn, toch jaarlijks duizenden van guldens moeten worden besteed, en dit nog wel in een tijd, gedurende welken tallooze nuttiger zaken achterwege moeten blijven wegens geldgebrek in 's Rijks schatkist.

Bij wat in het Voorloopig Verslag en de Memorie van Antwoord is gezegd omtrent het Staatsboschbeheer, sluit ik mij gaarne aan. Inderdaad is er, naar het voorkomt, moeilijk arbeid voor werkverruiming zoowel als voor werkverschaffing te bedenken, die zoo aanbevelenswaardig is als Staatsboschexploitatie, ook al weet men vooruit, dat bosch geen voordeelige geldbelegging is.

De heer Ruys de Beerenbrouck, Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw:

Mijnheer de Voorzitter! Ik kom nu tot den landbouw, en in de eerste plaats tot enkele speciale punten, door den geachten afgevaardigde den heer Westerdijk ter sprake gebracht.

De geachte afgevaardigde is voorstander van opheffing van het Rijksboschbouwproefstation.

Mijnheer de Voorzitter! Alvorens men een bestaand iets, dat gegroeid is, afbreekt, zal men goed doen te overdenken, dat men het niet doe onder indruk van de moeilijke tijden, waarin wij op het oogenblik leven.

Nu veroorloof ik mij in tegenstelling met den geachten afgevaardigde, bevestigend te beantwoorden de vraag, of het nut van dat proefstation evenredig is aan de kosten, welke daaraan worden besteed. Voorloopig geloof ik, dat men op dit punt niet moet afbreken. Intusschen, de geachte afgevaardigde begrijpt het, ook aan Binnenlandsche Zaken en Landbouw

moet men zorgen, dat iedere honderd gulden zoo wordt gebruikt, dat het grootst mogelijk rendement daartoe verkregen. Indien het in alle opzichten mogelijk is, vooral wanneer daartoe aandrang komt uit de Staten-Generaal — meestal is het tegenovergestelde het geval —, om een instituut te doen verdwijnen, zal ik deze zaak niet zondere verdere gevolgen laten, integendeel zal ik haar ernstig onder de oogen zien.

De beraadslaging wordt gesloten en het ontwerp van wet zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
